

שבת דף מז

קושי על ר' שמעון במשנתו: רמי ליה אביי לרב יוסף: מי אמר רבי שמעון **כבתה מותר לטלטלה**, כבתה - אין, לא כבתה - לא. מאי טעמא - דילמא בהדי דנקיט לה כבתה, הא שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר: דבר שאין מתכוין מותר; דתניא, **רבי שמעון אומר: גורר אדם כסא מטה וספסל, ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ!**

תירוץ: כל היכא דכי מיכוין איכא איסורא דאורייתא (כיבוי הנר) - כי לא מיכוין גזר רבי שמעון מדרבנן, כל היכא דכי מיכוין איכא איסורא דרבנן (עשיית חריץ ע"י גרירה כי זה כלאחר יד) כי לא מיכוין שרי רבי שמעון לכתחילה.

קושי על התירוץ: מתיב רבא: **מוכרי כסות מוכרין כדרכן, ובלבד שלא יתכוין בחמה מפני החמה, ובגשמים מפני הגשמים, והצנועין מפשילין במקל לאחוריהן**. והא הכא, דכי מיכוין - איסורא דאורייתא איכא, כי לא מיכוין - שרי רבי שמעון לכתחילה!
תירוץ: אלא אמר רבא הנח לנר שמן ופתילה - הואיל דנעשה בסיס לדבר האסור.

היתר טלטול ע"י רבי (נמסר בשם ר' יוחנן): אמר רבי זירא אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן אמר רבי חנינא אמר רבי רומנוס: לי התיר רבי לטלטל מחתה באפרה.

קושי: אמר ליה רבי זירא לרבי אסי: מי אמר רבי יוחנן הכי? והתנן: **נוטל אדם בנו והאבן בידו, או כלכלה והאבן בתוכה**. ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: בכלכלה מלאה פירות עסקינן. טעמא - דאית בה פירי, הא לית בה פירי - לא!
תירוץ 1: אשתומם כשעה חדא ואמר: הכא נמי - דאית בה קרטין.

קושי: אמר אביי: קרטין בי רבי מי חשיבי? וכי תימא - חזו לעניי, והתניא: **בגדי עניים - לעניים, בגדי עשירים - לעשירים**, אבל דעניים לעשירים - לא!
תירוץ 2: אלא אמר אביי: מידי דהוה אגרף של ריעי.

קושי: אמר רבא: שתי תשובות בדבר: חדא: גרף של ריעי - מאיס, והאי - לא מאיס. ועוד: גרף של ריעי - מיגלי, והאי מיכסי!
תירוץ 3: אלא אמר רבא: כי הוינן בי רב נחמן הוה מטלטלין כנונא אגב קיטמא ואף על גב דאיכא עליה שבירי עציס.

קושי: מיתיבי: **ושוין שאם יש בה שבירי פתילה - שאסור לטלטל!**
תירוץ: אמר אביי: בגלילא שנו.

שאלה: לוי בר שמואל אשכחינהו לרבי אבא ולרב הונא בר חייא דהוו קיימי אפיתחא דבי רב הונא, אמר להו: מהו להחזיר מטה של טרסיים בשבת?

תשובה 1: אמרו ליה: שפיר דמי.

תשובה 2: אתא לקמיה דרב יהודה, אמר: הא רב ושמואל דאמרי תרוייהו: המחזיר מטה של טרסיים בשבת - חייב חטאת.

קושי לתשובה 1: מיתיבי: **המחזיר קנה מגורה בשבת - חייב חטאת, קנה סידין - לא יחזיר, ואם החזיר - פטור אבל אסור**. רבי סימאי אומר: קרן עגולה - חייב, קרן פשוטה - פטור!
תירוץ: אינהו דאמור כי האי תנא - דתניא: **מלכנות המטה, וכרעות המטה, ולוחים של סקיבס - לא יחזיר, ואם החזיר - פטור אבל אסור**. ולא יתקע, ואם תקע - חייב חטאת. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אם היה רפוי - מותר.

משעה שפסקו כרשב"ג: בי רב חמא הוה מטה גללניתא, הוה מהדרי לה ביומא טבא. אמר ליה ההוא מדרבנן לרבא: מאי דעתך, בנין מן הצד הוא, נהי דאיסורא דאורייתא - ליכא, איסורא דרבנן מיהא איכא! - אמר ליה: אנא כרבן שמעון בן גמליאל סבירא לי, דאמר: אם היה רפוי - מותר.

משנה. **נותנין כלי תחת הנר לקבל ניצוצות. ולא יתן לתוכו מים - מפני שהוא מכבה.**

קושי: והא קמבטל כלי מהיכנו!

תירוץ: אמר רב הונא בריה דרב יהושע: ניצוצות אין בהן ממש.

ולא יתן לתוכו מים מפני שהוא מכבה.

נסיון להקים את המשנה כדעת ר' יוסי: לימא תנן סתמא כרבי יוסי, דאמר: גורם לכיבוי - אסור!
דחייה: ותסברא? אימור דאמר רבי יוסי - בשבת, בערב שבת מי אמר? וכי תימא הכא נמי בשבת - והתניא: **נותנין כלי תחת הנר לקבל ניצוצות בשבת** - ואין צריך לומר בערב שבת,
ולא יתן לתוכו מים מפני שהוא מכבה מערב שבת, ואין צריך לומר בשבת!

הקמת המשנה גם לפי חכמים: אלא אמר רב אשי: אפילו תימא רבנן, שאני הכא - מפני שמקרב את כיבוי.